

Brussel, 9.12.2020
COM(2020) 788 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Europees klimaatpact

1. Inleiding

De Europese Unie is vastbesloten het voortouw te nemen om klimaat- en milieumaatregelen op alle fronten te bespoedigen. De Europese Commissie presenteerde in december 2019 de Europese Green Deal¹ — ons plan om van de EU een eerlijke, gezonde, duurzame en welvarende samenleving te maken. Een veerkrachtige economie die werkt voor mens en natuur. Broeikasgasneutraliteit. Economische groei zonder grondstoffen uit te putten en zonder milieuvervuiling.

Vijf jaar na de Klimaatovereenkomst van Parijs en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling² hebben we niet snel genoeg gehandeld om een onomkeerbare en rampzalige klimaatverandering te voorkomen. Volgens de wetenschap moeten we dringend handelen om een kans te maken de klimaatdoelstellingen van Parijs te bereiken, met name om de opwarming van de aarde te beperken tot ver onder 2 °C en om de inspanningen voort te zetten om deze opwarming te beperken tot 1,5 °C. Hiertoe moeten we meer inspanningen leveren om **de manier waarop we met de natuur omgaan te herstellen**, de gezondheid en het welzijn van mensen te beschermen tegen klimaat- en milieugerelateerde risico's en **een gezonde en welvarende planeet** te garanderen voor ons en hen die na ons komen.

De Europese Green Deal is niet alleen een antwoord op de wetenschap, maar ook op de **vraag van de burgers naar krachtiger maatregelen**. Uit opiniepeilingen blijkt dat negen van de tien Europeanen de klimaatverandering als een ernstig probleem³ beschouwen en vinden dat de bescherming van het milieu voor hen persoonlijk belangrijk is⁴. De vele oplossingen die in de Green Deal worden geschetst, kunnen alleen slagen als ze op een sociaal rechtvaardige en eerlijke manier worden opgezet en als burgers, gemeenschappen, bedrijven en organisaties daarbij een rol spelen, naast het beleid en de regelgeving van de overheid.

De Europese Commissie lanceert daarom een Europees klimaatpact om ervoor te zorgen dat iedereen aan een groener Europa kan bijdragen en de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen kan ondersteunen. Het klimaatpact, voorgesteld in de politieke richtsnoeren van de voorzitter van de Europese Commissie, is bedoeld om *“regio's, lokale gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld, de industrie en de scholen [te verenigen]. Samen zullen zij een reeks toezeggingen formuleren en doen die een verandering van gedrag teweeg moet brengen bij iedereen — van burger tot multinational.”*⁵

Het klimaatpact zal een ruimte bieden voor samenwerking om klimaatverandering en milieuaantasting aan te pakken en de kansen aan te grijpen die gepaard gaan met daadkrachtig optreden en een duurzame leefstijl. Het pact zal mensen uit alle lagen van de

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_nl

² <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

³ Speciale Eurobarometer 490: Klimaatverandering (2019): https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_nl

⁴ Speciale Eurobarometer 501: Attitudes of European citizens towards the environment (2020):

https://data.europa.eu/euodp/nl/data/dataset/S2257_92_4_501_ENG

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/political-guidelines-next-commission_nl.pdf

bevolking met elkaar in contact brengen om hun inzicht in de uitdagingen te verbeteren, om alle Europeanen uit te nodigen om eraan deel te nemen en er beter van te worden, om zowel grote als kleine oplossingen te ontwikkelen en om positieve veranderingen op gang te brengen en op te schalen. **Het Europees klimaatpact zal in de loop van de tijd blijven groeien en zich blijven ontwikkelen**, aangespoord door de betrokkenheid en de creativiteit van alle burgers en belanghebbenden die zullen deelnemen.

Het pact is bedoeld om de vele mensen in Europa die deze aspiraties delen en willen bijdragen, daartoe in staat te stellen en degenen die er tot nu toe minder bij betrokken zijn geweest, te bereiken. Tijdens de openbare raadpleging die werd gehouden om het pact te helpen vormgeven, heeft de Commissie ruim 3 500 bijdragen ontvangen, waarvan vele van burgers uit alle 27 lidstaten van de EU en daarbuiten⁶. De Commissie zal blijven luisteren naar burgers, gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld, bedrijven en andere belanghebbenden.

1.1. Waarom een Europees klimaatpact?

De klimaatcrisis is geen probleem van de toekomst — wij, mensen, hebben het klimaat van de aarde al veranderd en het merendeel van de ecosystemen aangetast. De afgelopen vijf jaar waren de warmste ooit. De gevolgen van klimaatverandering staan nu buiten kijf: droogten, bosbranden, stormen, overstromingen en andere extreme weersomstandigheden nemen wereldwijd toe. Het heeft een grote invloed gehad op de demografische ontwikkelingen. De verandering wordt nog ingrijpender, met onvoorspelbare gevolgen, als we er niet in slagen onze ecologische voetafdruk en uitstoot dringend te verminderen. De effecten ervan zullen onze wereld fundamenteel veranderen, waarbij de meest kwetsbare groepen in de wereld en in onze samenleving het eerst worden getroffen⁷.

De EU-instellingen spelen een belangrijke rol bij de vormgeving van het beleid en de wetgeving ter uitvoering van de Europese Green Deal. De Commissie heeft onlangs ook een hoger ambitieniveau voor emissiereductie voor het komende decennium voorgesteld⁸ en heeft haar benadering op het gebied van duurzaamheid en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling gepresenteerd⁹.

Wij hoeven niet vanaf nul te beginnen. **Het klimaatpact zal naast tal van bestaande initiatieven, netwerken en bewegingen werken.** Jonge klimaatactivisten hebben de aandacht van de wereld weten te trekken en de discussie over klimaatverandering

⁶ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12219-European-Climate-Pact/public-consultation>

⁷ “Overzicht van de risico’s van natuurlijke en door de mens veroorzaakte rampen waarmee de EU te maken kan krijgen”, over de wijze waarop de lidstaten en de EU de risico’s beoordelen en aanpakken, onder meer op het gebied van klimaatverandering. Het Uniemechanisme voor civiele bescherming helpt bij de coördinatie van de bijstand van de lidstaten in noodsituaties: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/european-disaster-risk-management_en

⁸ Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal, COM/2020/562 https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/2030_ctp_nl

⁹ Verwezenlijking van de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling — een alomvattende aanpak, 17 november 2020, SWD(2020) 400 final.

vormgegeven. In het kader van het EU-Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie¹⁰ nemen lokale overheden het voortouw op gemeentelijk niveau en tonen ze vaak meer ambitie en tastbare actie dan hun nationale regeringen om burgers en belanghebbenden op hun grondgebied bij beleid te betrekken. Het Europees stakeholdersplatform voor de circulaire economie¹¹ en het multistakeholderplatform betreffende duurzameontwikkelingsdoelen¹² hebben belanghebbenden samengebracht om verandering te stimuleren in de wijze waarop we produceren en consumeren. Industriële allianties en andere bedrijfsgerelateerde initiatieven hebben ook bijgedragen aan het vaststellen van de behoeften en passende oplossingen voor de industrie bij het uitvoeren van de groene transitie.

In de geest van de Europese Green Deal is de Commissie als instelling ook vastbesloten het goede voorbeeld te geven en tegen 2030 klimaatneutraal te zijn. **Een gedetailleerd plan voor het vergroenen van de Europese Commissie, onze eigen institutionele toezegging**, is gepland voor begin 2021¹³.

Onderzoek en innovatie spelen een essentiële rol bij de ontwikkeling en bevordering van de toepassing van de oplossingen die nodig zijn om de klimaatambitie van de EU te verwezenlijken¹⁴. Bedrijven, zowel grote vennootschappen als kleine bedrijven, passen nieuwe bedrijfsmodellen toe en zetten innovatieve technologieën in om duurzamer te werken. Communautaire energieprojecten in de hele EU dragen bij tot de inzet van hernieuwbare energiebronnen, bevorderen de participatie en betrekken de burgers bij het proces¹⁵. De sociale partners ontwikkelen gezamenlijke oplossingen om een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit te waarborgen.

Het terugdringen van de uitstoot en de aanpassing aan een veranderd klimaat vereist dat we allemaal onze gewoontes veranderen. Veel van deze veranderingen zullen de manier waarop we leven, ons verplaatsen, onze woningen koelen of verwarmen, producten maken en consumeren, verbeteren. De benodigde kennis is grotendeels aanwezig en er bestaan al veel beproefde oplossingen. Deze oplossingen kunnen afkomstig zijn van organisaties of personen, zowel direct (ons gedrag en onze activiteiten in onze gemeenschap) als indirect (het aansporen van collega's, bedrijven of politieke leiders om klimaatacties te ondernemen). Het klimaatpact is bedoeld om dergelijke oplossingen een centrale plaats en zichtbaarheid te bieden om anderen te helpen inspireren.

Uit de COVID-19-pandemie is gebleken hoe kwetsbaar onze samenleving en economie zijn ten aanzien van systemschokken. De klimaatverandering en de aantasting van het milieu zijn andere ernstige schokken die zich wereldwijd voordoen en die evenzeer onze gezondheid en

¹⁰ <https://www.covenantofmayors.eu>

¹¹ <https://circulareconomy.europa.eu/platform>

¹² https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals/multi-stakeholder-platform-sdgs_en

¹³ Dit plan zal voortbouwen op de werkzaamheden van de Commissie die sinds 2005 zijn verricht in het kader van de tenuitvoerlegging van het milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS)
https://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

¹⁴ Horizon 2020: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

¹⁵ "Energy communities: an overview of energy and social innovation"

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC119433/energy_communities_report_final.pdf

ons welzijn aantasten. In de komende twee jaar zullen regeringen over **de hele wereld naar verwachting ongeveer 10 biljoen EUR¹⁶ uitgeven die zij van toekomstige generaties hebben geleend om te kunnen reageren op de COVID-19-crisis.** Dit is het moment om ons klimaat en de natuur te beschermen en deze uitgaven te bestemmen voor de wederopbouw van een samenleving zoals beoogd in de Europese Green Deal. Het lijkt erop dat veel van de oplossingen die nodig zijn om te kunnen herstellen van COVID-19 en om de klimaatverandering te bestrijden vooral aangewezen zijn op overheidsmaatregelen, maar veel is ook afhankelijk van onze dagelijkse beslissingen. Het klimaatpact zal dit moment en de mogelijkheden van persoonlijke en gemeenschapsacties aangrijpen om Europa te ondersteunen bij het herstel.

1.2. Wat is het klimaatpact?

Het Europees klimaatpact is een initiatief van de Commissie om met de verschillende belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld in overleg te gaan met als doel hen te verbinden tot klimaatactie en duurzamer gedrag. Het is bedoeld om **mensen en organisaties manieren te bieden om over klimaatverandering te leren, om oplossingen te ontwikkelen en te implementeren en om contacten met anderen te leggen om de impact van die oplossingen te versterken.** Het pact moet een dynamische **ruimte** creëren waarbinnen informatie kan worden uitgewisseld, gediscussieerd en actie kan worden ondernomen met betrekking tot de klimaatcrisis. Daarnaast zal het **ondersteuning bieden** aan de groei en consolidatie van een Europese klimaatbeweging.

Het Europees klimaatpact zal zich erop toespitsen **bewustwording te verspreiden en actie te ondersteunen.**

Bij de lancering van het pact worden mensen en organisaties uitgenodigd om te leren en zich in te zetten voor gerichte acties door ambassadeur van het klimaatpact te worden. In het eerste jaar zullen de activiteiten van het pact worden uitgebreid om ook de mogelijkheid te bieden toezeggingen op het gebied van klimaatactie te lanceren en eraan deel te nemen, ervaringen uit te wisselen en het totale effect van gezamenlijke acties te verkennen. Aangezien het klimaatpact een open initiatief is, zal het verschillende mogelijkheden bieden voor betrokkenheid, afgestemd op de behoeften van de deelnemers.

Onder leiding van de Europese Commissie zal een secretariaat in het leven worden geroepen om de uitvoering van het pact te ondersteunen. Op basis van de beginselen van meertaligheid, inclusiviteit en participatie staat het secretariaat de Commissie vanaf 2021 bij op het gebied van:

- **het informeren van en communiceren** met degenen die al actief zijn op het gebied van klimaatactie, evenals degenen die “onverschillig” of “moeilijk te bereiken” zijn, het identificeren en laten zien van goede praktijken die de noodzakelijke veranderingen kunnen helpen bespoedigen, en het beheren van het onlineplatform van het pact, dat zich met het pact zal mee ontwikkelen;

¹⁶ <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2020/09/30/october-2020-fiscal-monitor>

- **het bij beleid betrekken** van burgers en belanghebbenden en het faciliteren van zinvolle participatie, netwerken en co-creatie van acties, bv. door het in kaart brengen van lokale klimaatverhalen, ervaringen, een aanpakmentaliteit en het (mede-)organiseren van diverse soorten participatieve evenementen. Een kenniscentrum van het pact zal klimaatinitiatieven helpen met gespecialiseerde kennis en “peer-to-peer”-ondersteuning;
- **het ondersteunen** van het opzetten van het bestuur en de uitvoering van het pact, waarbij wordt gezorgd voor contacten met relevante initiatieven, groepen en instellingen¹⁷, het beoordelen en stimuleren van het initiatief.

Het succes van het pact zou kunnen worden uitgedrukt in het aantal toezeggingen of ambassadeurs. Maar nog belangrijker is dat het succes ervan zal worden weerspiegeld in de mate van acceptatie van of de vraag naar klimaat- en milieu-initiatieven in de hele samenleving.

2. Bewustmaking

Klimaatverandering vindt hier en nu plaats. Droogten, bosbranden, stijging van de zeespiegel, aantasting van het land en massale overstromingen bereiken ons nu al op een of andere manier. De gevolgen kunnen direct zijn, bv. door gezondheidseffecten, beschadigde eigendommen, de vernietiging van cultureel erfgoed, verloren oogsten, of indirect, bv. door klimaatgerelateerde migratie, bedreigingen voor de voedselzekerheid of verstoorde handels- en investeringsstromen. Hoewel iedereen gevaar loopt, worden de armen en de kwetsbaren harder door deze gevolgen getroffen. Dit roept belangrijke vragen op over rechtvaardigheid, democratie, billijkheid, gelijkheid en solidariteit.

Ondanks de omvang en de ernst van de klimaatverandering, zijn er toch nog **klimaatontkenners, klimaattwijfelaars en uitstellers van klimaatactie**. Het is belangrijk om een constructieve en open dialoog te voeren op basis van wetenschappelijk bewijs. De feiten op een rijtje zetten is een belangrijke eerste stap om desinformatie te bestrijden en mythes te ontcrachten. Duidelijk praten over de natuur en klimaatverandering is een krachtige uitnodiging tot actie: thuis, op school, in het nieuws en op het werk.

Het pact zal bijdragen aan de **verspreiding van kennis over klimaatactie** die wetenschappelijk verantwoord is en een praktische basis biedt voor de keuzes die in het dagelijks leven moeten worden gemaakt. Samen met de organisaties die zich willen aansluiten, zal de Commissie een gevarieerd pakket aan communicatiemateriaal ontwikkelen dat voor iedereen toegankelijk is, alsook instrumenten om het pact tot uitvoering te brengen. Het pact zal voortbouwen op de rijkdom en verscheidenheid aan reeds ingevoerde initiatieven in Europa, bestaande oplossingen voor inspiratie en leren onder de aandacht brengen en netwerken van klimaatsupporters en gemeenschappen helpen hun eigen klimaatambitie te realiseren of hun krachten te bundelen met anderen.

¹⁷ Zoals het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

De Commissie zal dit verder vergemakkelijken en het bewustzijn verhogen door:

- **Klimaatpactambassadeurs** met verschillende achtergronden en beroepen aan te trekken. Deze ambassadeurs zullen zich inzetten voor klimaatactie en gesprekken aangaan met mensen in hun gemeenschap en netwerk over de mogelijkheden om actie te ondernemen. Waarom dit zo dringend is. Waarom iedereen ertoe doet. De Commissie zal de ambassadeurs de erkenning, het communicatiemateriaal en de netwerk mogelijkheden voor uitwisselingen bieden en hen helpen hun bereik in Europa en daarbuiten uit te breiden.
- **Wetenschappelijk verantwoorde informatie om te zetten in actiemogelijkheden** die onmiddellijk meervoudige voordelen opleveren voor mensen en gemeenschappen, bijvoorbeeld door een initiatief te starten waarbij klimaatwetenschappers worden uitgenodigd om een bezoek te brengen aan de school of instelling voor hoger onderwijs die zij zelf hebben bezocht. De Commissie zal zoeken naar manieren om onderzoeksresultaten voor het bredere publiek toegankelijker te maken door richtsnoeren vast te stellen voor door de EU gefinancierde onderzoeksprojecten die bij de verspreidings- en communicatieactiviteiten moeten worden gevolgd.
- **Klimaatkennis te bevorderen en klimaatwetenschap en -oplossingen te integreren in onderwijsprogramma's** voor scholen, het beroepsonderwijs en -opleidingen, het hoger onderwijs en een leven lang leren.
  - De nieuwe Education for Climate Coalition¹⁸ van de EU zal knowhow mobiliseren, middelen voor netwerkvorming ter beschikking stellen en creatieve benaderingen met leerkrachten, leerlingen en studenten ondersteunen¹⁹.
  - De Commissie zet haar eTwinning- en de School Education Gateway-gemeenschappen in, waarbij enkele duizenden leerkrachten en scholen worden samengebracht, evenals het nieuwe Blue Schools-netwerk, om groen onderwijs, groene vaardigheden en gedragsverandering te bevorderen.
  - De Leerhoek van de Commissie²⁰ zal dragen door lesmateriaal voor kinderen, tieners en leerkrachten aan te bieden dat door de EU-instellingen is ontwikkeld; de Europese Jongeren site²¹ zal helpen jongeren bewust te maken van het klimaatpact en hen tot actie aanzetten.
  - Daarnaast zal de Commissie een Europees competentiekader voorstellen om kennis, vaardigheden en standpunten op het gebied van klimaatverandering en duurzame ontwikkeling te helpen ontwikkelen en beoordelen.

¹⁸ De Europese onderwijsruimte tegen 2025 tot stand brengen <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

¹⁹ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/eea-communication-sept2020_en.pdf

²⁰ https://europa.eu/learning-corner/home_en

²¹ https://europa.eu/youth/EU_en

- **Klimaatmythes te ontcrachten en klimaatontkenning en desinformatie tegen te gaan**, naar aanleiding van de lessen die zijn geleerd van COVID-19. De Commissie zal daarvoor gebruikmaken van haar actieplan tegen desinformatie²² en van de relevante acties die in het actieplan voor Europese democratie zijn uiteengezet²³.
- **Online en offline bijeenkomsten en evenementen** te organiseren in verschillende EU-talen, waarbij wordt gefocust op een divers publiek, om een gevoel van een gemeenschappelijk doel op het gebied van klimaat tot stand te brengen. Uit elke hoekje van Europa komen schitterende klimaatverhalen: het pact is bedoeld om lokale en regionale uitwisselingen en dialogen te ondersteunen en te stimuleren om deze schat aan ervaringen bijeen te brengen als basis voor het stimuleren van actie. Het pact zal ook gebruikmaken van de toename van online-evenementen als kosteneffectieve, emissiearme en meer inclusieve alternatieven om het bewustzijn van de klimaatcrisis te verhogen, evenals de bijbehorende kansen. De Commissie zal een **jaarlijkse evenement** organiseren om de vooruitgang te inventariseren en ideeën, acties en oplossingen te presenteren.
- Het stimuleren van acties die rekening houden met sociale duurzaamheid, sociaal welzijn, inclusie, gelijkheid, diversiteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid voor iedereen en die erop gericht zijn de meest kwetsbare personen en gebieden te bereiken.

Bestaande multistakeholderinitiatieven in te zetten om het bewustzijn te verhogen. Diverse bestaande platformen²⁴ kunnen helpen met het verspreiden van informatie over bijvoorbeeld de impact van energieverbruik en -productie, gebouwen en klimaatverandering, en kunnen de uitwisseling van ervaringen, oplossingen en goede praktijken stimuleren.

Europese klimaatpactambassadeurs

Missie

De klimaatpactambassadeurs zullen een voorbeeldfunctie vervullen op het gebied van acties voor klimaat- en milieubescherming en een proactieve brug vormen tussen het maatschappelijk middenveld, belanghebbenden en de Europese Commissie.

Wie kan ambassadeur worden?

Iedereen kan zich aanmelden om ambassadeur te worden²⁵. Organisaties kunnen ook een vertegenwoordiger voorstellen die dan namens hen ambassadeur wordt. Het is belangrijk om naar genderevenwicht bij de ambassadeurs te streven om zo rolmodellen voor

²² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/tackling-online-disinformation>

²³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/edap_communication.pdf

²⁴ Zoals “steenkolregio’s in transitie”, “Schone energie voor de EU-eilanden”, “Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie”, “EU-waarnemingspost voor energiearmoede” en het “Open platform van de renovatiegolf”. Meer informatie over deze platformen is te vinden op de website van het pact.

²⁵ Hoewel het oorspronkelijke toepassingsgebied van het pact begint met het Europese grondgebied, zijn er al goede, door de EU gestuurde initiatieven met betrekking tot gebieden buiten de EU, zoals de EU-klimaatdiplomatielweken, de schoonmaak van stranden en andere activiteiten die door EU-delegaties in de hele wereld worden georganiseerd, bv. https://ec.europa.eu/info/events/eu-beach-cleanup-2020_nl

klimaatactie te kunnen aanbieden.

Hoe wordt u ambassadeur?

U kunt zich aanmelden via de website van het pact. Kandidaten zal worden gevraagd om het gebied van hun (geplande) activiteiten en ervaring in het kort te beschrijven. De ambassadeursfunctie is geschikt voor mensen die zich inzetten voor het klimaat en het milieu en de waarden van het pact onderschrijven. De ambassadeurs zullen via een objectief en transparant proces dat is gebaseerd op de verdiensten en de motivatie van de aanvragers, worden benoemd voor een periode van één jaar, met de mogelijkheid van verlenging.

Waarom zou u ambassadeur worden?

De ambassadeurs zullen op de website van het pact en op de socialemediakanalen van de Commissie worden gepresenteerd en kunnen gebruikmaken van de platformen en het communicatiemateriaal van het pact. Zij zullen deel uitmaken van het ambassadeursnetwerk, dat mogelijkheden op het gebied van “peer-to-peer”-uitwisselingen, discussies en opleidingen biedt.

3. Actie

Het klimaatpact zal **democratische, wetenschappelijk onderbouwde, praktische, transparante, lokaal verankerde, inclusieve en langdurige** actie stimuleren op het gebied van klimaatverandering door personen en organisaties.

3.1. Stimuleren van deelname

Veel mensen zijn van mening dat ze te weinig invloed hebben op belangrijke beslissingen zoals de aanpak van de klimaatverandering. Uit processen zoals burgerdialogen en burgerraadplegingen²⁶ blijkt dat het **direct betrekken van mensen** bij belangrijke en complexe discussies tot **mede-eigenaarschap leidt, technologische en sociale innovatie mogelijk maakt en de besluitvorming optimaliseert**. Naarmate de EU haar klimaatdoelstellingen aanscherpt, zal het pact een rechtstreekse verbinding tot stand brengen met alle bestuursniveaus, alsook met het maatschappelijk middenveld en de Europese burgers door democratische debatten in gang te zetten waarin de standpunten van de burgers in al hun diversiteit aan bod komen.

Deelname aan het pact is bevorderlijk voor **een klimaatbeweging in alle** gemeenschappen en regio's van Europa en benadrukt de **sociale banden** die ontstaan door gemeenschappelijke, “peer-to-peer”, door de gemeenschap gestuurde klimaatacties ter verbetering van onze gezondheid en ons lokale milieu.

²⁶ <https://www.eesc.europa.eu/nl/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-climate-pact-exploratory-opinion>

Deelnemers aan het pact, zowel personen als organisaties, kunnen op diverse manieren meedoen. Zo kunnen zij bijvoorbeeld **hun klimaatinitiatieven en toezeggingen registreren** op het onlineplatform van het klimaatpact of zich aansluiten bij de initiatieven van anderen. Deelnemers aan het pact kunnen blijf geven van hun belangstelling voor het werk van anderen en zich met hen in verbinding stellen om in een sfeer van gemeenschapsgevoel extra actie en momentum te genereren. Het is duidelijk dat er belangstelling is: meer dan 80 % van de respondenten van de openbare raadpleging over het klimaatpact heeft belangstelling getoond voor het doen van een toezegging met betrekking tot klimaatactie.

Het pact zal ook kijken naar een mogelijke samenwerking met de **wereldwijde campagne en het globale platform “Count Us In”**,²⁷ waarmee wordt beoogd 1 miljard mensen tot actie aan te zetten, en soortgelijke of aanvullende initiatieven die erop gericht zijn mensen aan te moedigen om in hun dagelijks leven klimaatactie te ondernemen en de collectieve impact van persoonlijke acties aan te tonen.

In het kader van **het pact zullen jongeren worden uitgenodigd** om vooral klimaat- en milieukwesties boven aan de mondiale agenda te blijven plaatsen. Zij hebben ongetwijfeld het grootste belang bij klimaatactie, aangezien de beslissingen die we vandaag nemen de wereld zullen vormen waarin zij als volwassenen zullen leven en die zij voor hun kinderen achterlaten. Om de betrokkenheid bij het klimaatbeleid nog meer te stimuleren en de acties van jongeren op het gebied van klimaat te ondersteunen, gaat de Commissie regelmatige dialogen met jongeren aan en zal zij hen een prominente plaats in het pact bieden. Daartoe zal zij samen met jongeren een gestructureerd engagementprogramma in het kader van het pact opstellen.

Om ervoor te zorgen dat het pact een open, inclusief en ambitieus initiatief blijft, moeten personen en organisaties die willen deelnemen door een toezegging te doen, de waarden van het pact respecteren.

De waarden van het pact

1. Wetenschap, verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Deelname aan het pact behelst positieve klimaatactie, die anderen kan inspireren of aanmoedigen zich aan te sluiten. Deelnemers dragen bij met concrete, wetenschappelijk onderbouwde, betrouwbare acties met duidelijke en, indien mogelijk, meetbare resultaten om de impact aan te tonen.
2. Transparantie. Deelnemers aan het pact verbinden zich ertoe relevante informatie over hun acties, methoden en resultaten te delen met andere deelnemers aan het pact en met het publiek. Dit zal de deelnemers en anderen helpen de vooruitgang te volgen, verbeteringen aan te brengen, van elkaars initiatieven te leren of zich bij de initiatieven van anderen aan te sluiten en het algemene effect van de ondernomen actie te begrijpen.

²⁷ <https://www.count-us-in.org>

3. Geen groenwassen. De toezeggingen van de deelnemers worden zo geregistreerd dat kan worden aangetoond dat zij concreet, openbaar en transparant zijn. De Commissie ontwikkelt een passende manier om toezicht te houden op de vooruitgang, met verschillende controleniveaus afhankelijk van de capaciteit van de deelnemer²⁸.
4. Ambitie en urgentie. Om de klimaat- en milieudoelstellingen te realiseren, moeten we langdurige gedragspatronen en veronderstellingen snel en daadkrachtig aan de orde stellen. Hoewel elke stap telt, zullen de deelnemers aan het pact ook streven naar transformatieve oplossingen, met inbegrip van toekomstgerichte projecten, experimenten, vernieuwende samenwerkingsverbanden en een gezonde concurrentie als het gaat om resultaten.
5. Actie afgestemd op de lokale context. Discussies en acties zullen worden afgestemd op de lokale context en doelgroepen. Hoe dichterbij de dagelijkse realiteit van de mensen, hoe beter.
6. Diversiteit en inclusiviteit. Iedereen met welke achtergrond of welk beroep dan ook kan deelnemen²⁹. Het pact is erop gericht de belemmeringen voor klimaatmaatregelen weg te nemen. Dit omvat de barrières die het gevolg zijn van persoonlijke kenmerken, zoals geslacht, leeftijd en beperkingen. Zo worden de deelnemers aan het pact geholpen om in het middelpunt te staan van debatten zoals die over de toekomst van Europa. Bij de ontwikkeling van het pact steunt de Commissie op de creativiteit en de diversiteit van de standpunten die voortvloeien uit democratische en participatieve mechanismen.

3.2. Optimaal gebruikmaken van digitale hulpmiddelen

Om participatie te stimuleren zal het pact gebruikmaken van informatietechnologie om **innovatieve manieren te bieden om mensen aan te trekken en acties uit te voeren**, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak om voor iedereen te zorgen voor universele toegankelijkheid³⁰. Bijvoorbeeld:

- Het pact zal het gebruik van de nieuwste beschikbare digitale technologieën en diensten (zoals sensoren, kunstmatige intelligentie, gegevens) stimuleren om de beste resultaten te bereiken en de groene transitie te bespoedigen.

²⁸ Bij deze aanpak wordt rekening gehouden met andere relevante kaders en initiatieven, zoals het levenscyclusperspectief of het initiatief voor het staven van milieucclaims dat in het kader van de Europese Green Deal is gelanceerd: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/initiative_on_green_claims.htm

²⁹ De strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 schetst acties die ook relevant zijn voor het pact:

https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_nl

³⁰ De Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 heeft tot doel de toegankelijkheid van goederen en diensten voor mensen met een beperking te verbeteren. Een nieuwe strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030 is in voorbereiding om ervoor te zorgen dat personen met een handicap hun rechten kunnen uitoefenen en ten volle kunnen deelnemen aan de samenleving.

- Het pact zal gebruikmaken van het onlineplatform en andere digitale instrumenten om mensen in staat te stellen **te innoveren en oplossingen te zoeken voor duurzame gedragsveranderingen** op individueel en collectief niveau. Zo zal onderzoek worden gedaan naar initiatieven zoals het gebruik van geïntegreerde IT-systemen die door de EU gefinancierd onderzoek zijn ontwikkeld. Deze systemen kunnen lokale gemeenschappen de mogelijkheid bieden mobiele telefoons te gebruiken om gegevens³¹ over luchtkwaliteit, bodemgesteldheid, flora en fauna of klimaat vast te leggen en deze automatisch te koppelen aan waarnemingen van Copernicus³², om de gegevens van burgers te kunnen correleren met bredere Europese trends, om te helpen bij beslissingen over de aanpassing aan de klimaatverandering of om doeltreffende maatregelen ter vermindering van de uitstoot en verontreiniging te nemen. Met Copernicus wordt duidelijk hoe onze planeet en het lokale leefmilieu veranderen als gevolg van de klimaatverandering en kunnen we objectieve en betrouwbare gegevens bieden om beslissingen te nemen, het bewustzijn te verhogen en acties te sturen.
- **Door middel van online, interactieve dialogen met burgers**, bijvoorbeeld in het kader van de conferentie over de toekomst van Europa, worden de deelnemers uitgenodigd om hun standpunten, ideeën en verwachtingen over wat een Europa zonder uitstoot en zonder vervuiling³³ voor hun gemeenschap en hun dagelijks leven betekent, kenbaar te maken.
- De Commissie zal initiatieven stimuleren en ondersteunen die het mogelijk maken om **individuele en teamwedstrijden te organiseren, doelstellingen te bepalen en de voortgang te delen**, zoals toepassingen die personen en organisaties in staat stellen toezeggingen in te dienen. De Commissie heeft vergelijkbare mechanismen reeds eerder getest voor de Social Biking Challenge³⁴ en de European Cycling Challenge³⁵.

3.3. Ontwikkelen en ondersteunen van bestaande initiatieven

Het Europees klimaatpact zal **voortbouwen op en steun verlenen aan de talrijke initiatieven** die ontstaan of reeds bestaan. Hiertoe zal de Commissie een **kenniscentrum** in het leven roepen, dat alle relevante informatie en deskundigheid bijeenbrengt en beschikbaar stelt via het onlineplatform van het pact en via specifieke ondersteunende diensten. Het kenniscentrum zal bestaande en nieuwe initiatieven ondersteunen door ze te helpen op te schalen, te repliceren wat reeds werkt, capaciteit op te bouwen door kennis en knowhow aan te bieden, en de stap te zetten van leren naar doen.

³¹ Het Europees dataportaal verzamelt de metagegevens van overheidsinformatie die in alle Europese landen beschikbaar zijn en ook relevant zijn voor het pact. <https://www.europeandataportal.eu/nl>

³² <https://www.copernicus.eu/en>

³³ Het actieplan “Naar een vervuilingsvrije ruimte voor lucht, water en bodem” zal bijdragen aan de doelstellingen van het pact, bv. door middel van specifieke initiatieven van belanghebbenden https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_nl

³⁴ <https://mobilityweek.eu/eu-initiatives/social-biking-challenge/>

³⁵ <https://civitas.eu/event/european-cycling-challenge>

Het kenniscentrum van het pact zal samenwerken met de “competentiecentra voor **sociale innovatie**”³⁶, die de opschaling en replicatie van innovatieve projecten die in het kader van het EU-programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie worden gefinancierd, zullen ondersteunen. De bedoeling is het bewustzijn te vergroten van de mogelijkheden van de sociale economie bij het aanpakken van milieuproblemen door middel van basisprojecten. Met het volgende actieplan voor de sociale economie, dat eind 2021 wordt verwacht, wordt ook beoogd de sociale innovatie te bevorderen.

Het pact is bedoeld om een **overzicht te verschaffen van de beschikbare of vereiste financiële middelen**³⁷ voor klimaatgerelateerde initiatieven, met inbegrip van kleinere basisprojecten uit verschillende bronnen (bv. EU, lidstaten, liefdadigheidsinstellingen, particuliere sector). De bedoeling is om te helpen bij het mobiliseren van steun voor basisklimaatinitiatieven die slechts een beperkte hoeveelheid middelen vereisen, maar die het potentieel hebben zich te verspreiden naar alle betrokken gemeenschappen en grote en positieve effecten teweeg te brengen.

De missies, partnerschappen en projecten in het kader van Horizon Europa³⁸ die samen met de belanghebbenden en de burgers worden opgezet, zullen een forum bieden voor collectief overleg, het stellen van doelen en voor het doen van klimaatgerelateerde toezeggingen. De missies betreffende “Aanpassing aan klimaatverandering met inbegrip van maatschappelijke transformatie”³⁹ en “Klimaatneutrale en slimme steden”⁴⁰ bieden ruimte aan alle relevante actoren, met name burgers, om deel te nemen aan het mede-ontwerpen, -uitvoeren en -evalueren van de benodigde oplossingen op basis van de beste beschikbare wetenschap.

Aanvankelijk wordt in het kader van het klimaatpact prioriteit gegeven aan acties die gericht zijn op **groene zones, groene mobiliteit, efficiënte gebouwen en opleiding voor groene banen** binnen de bestaande en relevante steunmechanismen van de Commissie. Deze vier gebieden bieden niet alleen directe voordelen voor het klimaat, maar ook voor de gezondheid en het welzijn van de burgers. **Het pact wordt in de loop van de tijd uitgebreid naar andere gebieden**, zoals duurzame consumptie en productie, bodemkwaliteit, gezond voedsel en duurzame voeding⁴¹, oceanen, plattelands- en kustgebieden en andere. Op de website van het klimaatpact⁴² zal een overzicht worden bijgehouden van de EU-initiatieven, -acties en -prijzen ter ondersteuning van klimaatactie, te beginnen met de vier prioritaire gebieden.

³⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629&langId=en&callId=604&furtherCalls=yes>

³⁷ De vernieuwde strategie voor duurzame financiering die begin 2021 door de Commissie wordt goedgekeurd, zal het gepaste kader bieden om dit initiatief te ondersteunen.

³⁸ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

³⁹ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/adaptation-climate-change-including-societal-transformation_en

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/climate-neutral-and-smart-cities_en

⁴¹ De Commissie zal tegen het tweede kwartaal van 2021 samen met de belanghebbenden een EU-code en een toezichtkader voor verantwoordelijk zakelijk en marketinggedrag in de voedselvoorzieningsketen ontwikkelen.

⁴² <https://europa.eu/climate-pact>

3.3.1. Groene zones

Europa heeft meer groene ruimtes nodig om weerbaarheid op te bouwen ten aanzien van klimaat- en gezondheidsbedreigingen. De Commissie heeft in haar nieuwe biodiversiteitsstrategie al aangekondigd dat zij steun zal verlenen voor het planten **van drie miljard extra bomen in Europa tegen 2030**⁴³. We hebben bomen en andere groene ruimten nodig in de steden omdat groene stedelijke gebieden zowel emissies absorberen als buitensporige temperaturen verlagen, terwijl bomen op het platteland meerdere voordelen bieden voor de biodiversiteit, de landbouw en het ecotoerisme. Bomen hebben echter langdurige zorg en beheer nodig na het planten. Het pact zal steun verlenen aan **lokale gemeenschappen, organisaties en personen die zich inzetten voor nieuwe initiatieven op het gebied van boombeplanting en -verzorging**, bijvoorbeeld door middel van een grotere zichtbaarheid en voorlichting. Het zal aansluiten op door de EU gesteunde landbouwplannen in de lidstaten en op een reeks EU-fondsen (cohesiefondsen, LIFE-programma, enz.) en -platforms (het nieuwe Europese platform voor stedelijke vergroening dat is aangekondigd als onderdeel van de biodiversiteitsstrategie).

Met name **lokale overheden** kunnen stadslandschappen ontwerpen die ruimte maken voor de groei van stedelijke bossen, parken en tuinen. Als gevolg van de beperkingen in het kader van COVID-19 heeft een toenemend aantal burgemeesters het belang erkend van de uitbreiding van lokale groene stedelijke gebieden voor het welzijn van de burgers — naast de bekende voordelen op het gebied van emissiereductie en aanpassing aan klimaatverandering.

In het pact wordt aandacht besteed aan de bijzondere rol van plattelandsgebieden⁴⁴ om te zorgen voor een evenwichtige territoriale spreiding van de bevolking en als beheerders van weerbare landschappen met een gezond ecosysteem, waarbij overbevolking van de steden wordt voorkomen.

Het pact is bedoeld om:

1. informatie te verschaffen aan burgemeesters en lokale en regionale overheden, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande middelen, netwerken en platformen zoals het EU-Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie⁴⁵, de Groene Hoofdstad van Europa⁴⁶, de Green Leaf-netwerken, het Green City Tool en het Green City Accord;
2. lokale overheden oplossingen te bieden om groene stedelijke gebieden te herstellen, te beschermen en te vergroten. Oplossingen zullen voortbouwen op bestaand beleid en bestaande initiatieven, waarbij gebruik wordt gemaakt van de onderzoeksresultaten van Horizon Europa-projecten, zoals natuurgerichte oplossingen die de kwaliteit van

⁴³ https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12525-Long-term-vision-for-rural-areas>

⁴⁵ Gaandeweg kunnen de banden met de mondiale tegenhangers worden versterkt in het kader van het Mondiaal Burgemeestersconvenant.

⁴⁶ <https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/>

de werkgelegenheid, de zakelijke mogelijkheden en de klimaatbestendigheid maximaliseren;

3. te zorgen voor een forum voor dialoog en samenwerking tussen gemeenschappen, bedrijven, landeigenaren en lokale overheden om ervoor te zorgen dat er voldoende landoppervlak wordt teruggegeven aan vegetatie, zodat iedereen kan profiteren van de vele voordelen op het gebied van klimaat, gezondheid en ecosystemen.

3.3.2. Groene mobiliteit

We moeten ons allemaal op een efficiënte manier kunnen verplaatsen en dat kan terwijl we onze gezondheid en ons milieu verbeteren. Een belangrijk deel van de uitstoot die verband houdt met ons persoonlijk handelen wordt bepaald door de transportmogelijkheden die we hebben en de mobiliteitskeuzes die we maken. Dankzij digitale oplossingen en een verbeterde toegankelijkheid hebben openbaar vervoer, fietsen, lopen en andere vormen van schone mobiliteit de mogelijkheid om onze steden en gemeenten schoner te maken en nieuwe mogelijkheden voor banen en innovatie te creëren.

Deze grootschalige beweging naar groene mobiliteit is al in gang gezet. Veel Europese **steden en hun inwoners zoeken naar veiligere, gezondere en goedkopere mobiliteitsmogelijkheden**, zoals het verbeteren van de fietsinfrastructuur, het ontwikkelen van regelingen voor het delen van voertuigen of het aanschaffen van groene bussen, schepen en treinen. Op het platteland zijn de afstanden doorgaans groter dan in de stad, terwijl het openbaar vervoer vaak minder frequent is en zich beperkt tot dichterbevolkte gebieden. In deze context zal het pact innovatieve oplossingen stimuleren **die geen enkele plaats zullen uitsluiten**, waaronder praktijken als elektrisch carpoolen of het delen van auto's, fietsinfrastructuur in het stedelijk gebied en voor lange afstanden en vervoer op verzoek. Dit betreft ook de specifieke vervoersbehoeften van vrouwen⁴⁷, de toegankelijkheidseisen voor mensen met een beperking en ouderen, maar ook het voorkomen van woonsegregatie door het openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk te maken.

Het Europees klimaatpact zal de vele mogelijkheden die we hebben om ons op een efficiënte en gezondere en minder vervuilende manier te verplaatsen, laten zien en ondersteunen en de lokale en regionale overheden aanmoedigen om de cohesiefinanciering te gebruiken om over te stappen op groenere mobiliteit. Het kan aansluiten bij andere initiatieven zoals het Clean Bus Platform⁴⁸, waarmee steden worden ondersteund om samen schone bussen aan te schaffen, het CIVITAS-netwerk van “steden voor steden”, dat zich richt op schonere stedelijke mobiliteit⁴⁹ en het Europees Platform voor duurzame stedelijke mobiliteitsplannen⁵⁰, waarmee steden worden geholpen om hun vervoer koolstofvrij te maken. Het effect van de toezeggingen in het kader van het pact op een groen

⁴⁷ https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC117687/kjna29833enn_1.pdf

⁴⁸ <https://cleanbusplatform.eu>

⁴⁹ <https://civitas.eu/> een netwerk van “steden voor steden” gewijd aan schoner en beter vervoer in Europa, met meer dan 800 innovatieve maatregelen en oplossingen voor stedelijk vervoer in meer dan 80 proeftuinsteden in Europa.

⁵⁰ <https://www.eltis.org/mobility-plans/european-platform>

vervoerssysteem kan worden versterkt door middel van de Europese mobiliteitsweek⁵¹, de Urban Mobility Awards, de Urban Mobility Days en het Europees Jaar van de Spoorwegen (2021).

In het kader van deze initiatieven kan het pact **het trefpunt zijn voor de toezeggingen van belanghebbenden, steden of regio's** om:

1. gezamenlijk emissievrije transportmiddelen aan te schaffen, zoals elektrische bussen of waterstofbussen;
2. gezamenlijk de lengte en kwaliteit van de veilige fietsinfrastructuur te vergroten en tegelijkertijd het aantal verkeersdoden in de steden te verminderen;
3. innovatieve mobiliteits- en logistieke oplossingen te benutten en participatieve en duurzame stedelijke mobiliteitsplannen te ontwerpen met aangepaste combinaties van oplossingen om emissies en luchtvervuiling te verminderen;
4. een combinatie van vervoersopties te stimuleren die reizigers CO₂-neutrale keuzes bieden voor reizen binnen de EU, met name over kortere afstanden.

3.3.3. Groene gebouwen

Thuis, op het werk of in onze vrije tijd brengen we een groot deel van onze tijd binnenshuis door: in gebouwen, die verwarmd en gekoeld worden met fossiele brandstoffen of die mogelijk niet goed geïsoleerd zijn; op plaatsen die wellicht niet bestand zijn tegen extreme hitte- of koudegolven. Als we de hele levenscyclus van ontwerp, bouw, gebruik, renovatie en sloop in ogenschouw nemen, is de **bouwsector de grootste energieverbruiker in de EU** (40 %), de grootste grondstoffengebruiker (50 % van de gewonnen materialen)⁵² en daarmee een van de grootste uitstoters van broeikasgassen (36 % van directe en indirecte energiegerelateerde emissies). Door de stijgende temperaturen, waardoor er vaker hittegolven optreden, zal de energiebehoefte voor het koelen van onze gebouwen tijdens het warme seizoen toenemen en zal het drie keer meer energie kosten om een kantoorgebouw te koelen dan om het te verwarmen.

Als we onze gebouwen klimaatvriendelijker willen maken, moeten we koolstofarme materialen gebruiken, nieuwe gebouwen beter bouwen en bestaande gebouwen renoveren, want de meeste zullen nog tientallen jaren blijven staan.

Het pact zal de **renovatie van gebouwen**⁵³ ondersteunen in overeenstemming met de renovatiegolf van de Europese Commissie om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en ze beter bestand te maken tegen de gevolgen van klimaatgerelateerde gevaren zoals hittegolven of overstromingen. Bijvoorbeeld:

⁵¹ <https://mobilityweek.eu>

⁵² Een nieuw actieplan voor een circulaire economie Voor een schoner en concurrerender Europa, 11 maart 2020 (COM(2020) 98 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

⁵³ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

1. Het pact zal informatie verschaffen over de vele voordelen van het verbeteren van de energie- en materiaalprestaties van woningen, ziekenhuizen, scholen, sociale woningen en gemeentelijke diensten.
2. Het pact zal het doen van toezeggingen stimuleren, de vooruitgang meten en discussies faciliteren tussen de verschillende actoren in de toeleveringsketen voor renovatie⁵⁴. Daarbij worden samen met de burgers oplossingen gecreëerd via Horizon Europa en ideeën gedistilleerd voor het Europese Bauhaus, een nieuwe co-creatie ruimte waar architecten, kunstenaars, studenten, ingenieurs en ontwerpers samenwerken om gebouwen minder verspillend en duurzamer te maken.
3. In het kader van de EU-renovatiegolf⁵⁵ zal het pact richtsnoeren en technische bijstand delen voor burgemeesters en burgers die de energieproductie en het energieverbruik in gebouwen willen aanpakken en hun weerbaarheid willen verbeteren, met bijzondere aandacht voor betaalbaarheid en energiearmoede.
4. Het pact is bedoeld om de weg te wijzen naar de beschikbare middelen, bv. in het kader van het LIFE-programma en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, om de renovatie-inspanningen van burgers, gemeenschappen en regio's te helpen opbouwen, met specifieke hulp voor kwetsbare gemeenschappen.

3.3.4. Groene vaardigheden

Klimaatactie zorgt nu al voor de banen en kansen van de toekomst. In de sector hernieuwbare energie in de EU zijn meer dan 1,5 miljoen banen gecreëerd⁵⁶. De circulaire economie biedt vandaag werk aan meer dan 4 miljoen mensen⁵⁷. Volgens de ramingen van de Commissie moeten tussen nu en 2030 1,2 miljoen extra groene banen worden gecreëerd om alleen al aan de verplichtingen van de Europese Klimaatovereenkomst van Parijs te voldoen⁵⁸.

Met het klimaatpact worden de werkzoekenden in de groene economie geholpen door de ontwikkeling van **groene vaardigheden**⁵⁹ te bevorderen en te ondersteunen bij mensen, onderwijs- en opleidingsinstellingen en overheden en door bedrijven aan te moedigen gebruik te maken van de transitie naar en de mogelijkheden van de groene economie. Programma's en initiatieven voor de ontwikkeling van groene vaardigheden moeten voor iedereen gelijkelijk beschikbaar zijn en toegankelijk worden gemaakt voor personen met een beperking.

⁵⁴ Samen met het BUILD UP-portaal (www.buildup.eu).

⁵⁵ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en
⁵⁶ https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC120302/employment_energy_status_report_2020.pdf

⁵⁷ COM(2020) 98 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8219>

⁵⁹ Ontwikkeling van groene kernvaardigheden voor de arbeidsmarkt om de opleiding in de hele economie te begeleiden — ESCO-taxonomie (<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>). ESF+ zal de bijscholing en omscholing van 5 miljoen mensen voor groene banen en de groene economie ondersteunen <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=62&langId=en>

Het pact is bedoeld om:

1. de organisaties en sectoren die belangrijk zijn voor de transitie naar een klimaatvriendelijke economie, te betrekken bij het “pact voor vaardigheden”⁶⁰, dat tot doel heeft particuliere en publieke belanghebbenden te mobiliseren om concrete maatregelen te nemen voor de bij- en omscholing van mensen in de beroepsactieve leeftijd, en om partnerschappen te creëren;
2. **goede praktijken en succesverhalen** te verspreiden over de talrijke Europese initiatieven, met name de Europese week van beroepsvaardigheden⁶¹, Vaardigheden voor het leven, de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen en door Erasmus+ gefinancierde projecten⁶². Goede praktijken van de lidstaten omvatten het gebruik van de Jeugdgarantie om werkloze of inactieve jongeren kansen te bieden in de groene sectoren;
3. hulp te bieden bij het **navigeren door het nieuwe Europees Sociaal Fonds Plus** voor 2021-2027 en de faciliteit voor herstel en veerkracht, waardoor miljoenen mensen kunnen worden opgeleid voor groene banen, het groene herstel mogelijk wordt gemaakt en een nieuw platform ter ondersteuning van innovatie in 2021 van start kan gaan. Het Erasmus+-programma 2021-2027 zal mogelijkheden bieden voor de ontwikkeling van toekomstgerichte vaardigheden en partnerschapsprojecten voor organisaties op het gebied van onderwijs en jeugd om samen te werken op het gebied van vaardigheden en competenties voor milieu en klimaat;
4. belanghebbenden, lokale overheden en gemeenschappen te stimuleren om **volledig gebruik te maken van het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het mechanisme voor een rechtvaardige transitie**⁶³, teneinde omscholing, actieve inclusie van werknemers en werkzoekenden en het creëren van nieuwe lokale werkgelegenheidskansen in de beoogde regio's te bevorderen;
5. de weg te wijzen naar beschikbare steun voor hogeronderwijsinstellingen om programma's te ontwikkelen en te onderwijzen over de gevolgen van de levenscyclus voor het milieu en het klimaat en de voetafdruk, en flexibele onderwijsvormen, met inbegrip van korte cursussen over milieuduurzaamheid⁶⁴.

⁶⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

⁶¹ Europese Week van de Beroepsvaardigheden https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/european-vocational-skills-week-2017_en

Europese alliantie voor leerlingplaatsen <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=nl>

⁶² Erasmus+ Project Platform https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_nl; European Universities Initiative https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/european-universities-initiative_en

⁶³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/just-transition-mechanism_nl

⁶⁴ Bv. <https://microcredentials.eu>

4. Doe mee

Het Europees Klimaatpact zal de inspanningen erkennen en versterken van degenen die al tegen de klimaat- en milieucrisis strijden en anderen stimuleren mee te doen. Dit zal Europa helpen zijn emissies onder controle te krijgen en zijn economie af te stemmen op de natuur; hiervoor moet iedereen meedoen.

Wij nodigen **lokale, regionale en nationale autoriteiten** uit om regelmatig participatiebijeenkomsten over klimaat en milieu te organiseren, om strategieën voor een rechtvaardige transitie te ontwikkelen, meer in de bescherming van hun gemeenschappen tegen de gevolgen van de klimaatverandering te investeren en rekening te houden met de vele voordelen die een vermindering van de uitstoot voor hun bevolking met zich meebrengt wat betreft luchtkwaliteit, schone mobiliteit en betaalbare energie.

Wij nodigen de **privésector, het bedrijfsleven en de financiële sector** uit goede zaken te doen door goede dingen te doen. Dit houdt in dat zij duurzaamheid in hun strategie en bedrijfsvoering centraal stellen, waarbij zij zich richten op langetermijnvoordelen voor iedereen, in plaats van op kortetermijndividenden voor enkelen, en dat zij overheden helpen te waarborgen dat de markten economische stimulansen bieden om de schade aan het milieu en het klimaat te beperken en dat zij hun innovatieve kracht gebruiken om oplossingen voor wereldwijde problemen te ontwikkelen.

Wij nodigen het **maatschappelijk middenveld**, met inbegrip van basisorganisaties, uit om hun vermogen om mensen samen te brengen te blijven gebruiken om klimaatontkenning en vertraging te bestrijden door middel van dynamische, participatieve en positieve actie, en om sociale innovatie als hefboom te gebruiken om een continentale verschuiving naar een klimaatneutraal, duurzaam Europa te bevorderen.

Wij nodigen **de sociale partners** uit om gezamenlijke strategieën te ontwikkelen voor een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit en om banen te behouden en te creëren in sectoren en regio's die worden getransformeerd, met name door het bevorderen van her- en bijscholingsmogelijkheden voor de nieuwe groene, hoogwaardige en duurzame banen van de toekomst.

Wij nodigen **scholen, de academische wereld, onderwijs- en opleidingsinstellingen** uit om klimaat- en milieukennis te bevorderen en ervoor te zorgen dat de wetenschap en de urgentie van de klimaatcrisis van invloed zullen zijn op ons dagelijks leven, op de beleidsvorming en op de economie.

Wij nodigen **jongeren** uit om het pact te gebruiken om systemische en intergenerationele veranderingen voor de samenleving als geheel te stimuleren.

Wij nodigen **burgers** uit om te streven naar de vele verbeteringen die klimaatvriendelijke keuzes en gewoonten zowel in hun leven, als in hun gemeenschap en in het klimaat kunnen brengen.

Het pact staat nu open voor ideeën, ambassadeurs en blijken van belangstelling voor het doen van toezeggingen. Wilt u meer weten over het klimaatpact of er actief aan deelnemen?

Bezoek dan de website van het klimaatpact⁶⁵, neem contact op via sociale media, informeer via de vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten of benader een van onze ambassadeurs van het klimaatpact.

De Commissie nodigt iedereen uit om samen de weg in te slaan naar een beter en groener Europa. Met een gemeenschappelijk doel zullen we samen, al doende, aan die weg bouwen. Iedereen kan actie ondernemen. Iedereen kan een bijdrage leveren. **Zelfs de kleinste actie kan een verschil maken.**

⁶⁵ <https://europa.eu/climate-pact>